

Bevezetés

Idestova több mint két évtizede, még egyetemi éveim kezdetén, megdöbbenve figyeltem fel arra a tényre, hogy évfolyamtársaim között közkézen forog egy könyv, melynek lejegyzője nem kevesebbet állított, minthogy angyali kinyilatkoztatást bocsát közre. S jóllehet a mű tökéletes példája volt a 20. század elején divatos ezoterikus gnózinak, még a katolikus teológushallgatók számára sem volt egyértelmű „üzenetének” nagyon is „tréfli” volta. A mozivászon – mint eszmeformáló média – pedig még inkább elkápráztatja a mai embert angyalok egész légióival, Wim Wenders Berlin feletti angyalaitól a Brian élete animációs betétjeinek különös harsonásain át Kevin Smith Dogma filmjének két esetlen balfácánjáig – hogy csak a legfrappánsabbban sikerültek közül szemelgessünk. Mások – klasszikusabb művészetek hódolóiaként – szintén napról-napra angyalokba botlanak: galériák termeiben, katedrálisok oltárain, ikonok óarany hátterén, vagy egyszerűen csak könyvek lapjain állandóan ott verdes szárnyuk. Az angyalok köztünk járnak, hatnak ránk, befolyásolják gondolkodásunkat, még azokét is, akik nem tartoznak valamely kiforrott angyaltannal rendelkező vallási rendszer követőinek táborába.

Ugyanakkor azonban a komoly hazai tudományos irodalom mindmáig adós azzal, hogy érthető, s többé-kevésbé átfogó bevezetést nyújtson a zsidó-keresztény kultúrkör angyalokra vonatkozó elképzeléseinek alapjaiba. Valójában csak három kisebb művet említhetünk, Jean Daniélou kiváló, ám terjedelméből következően egyszerű könyvecskéjét: *Az angyalok és küldetésük az egyházatyák szerint* (Budapest 1997); a neves biblikus, Claus Westermann meglehetősen racionalista, s ezért helyenként fárasztó írását: *Isten angyalainak nincs szárnyuk* (Budapest 2000); illetve Heinrich Krauss, *Az angyalok. Hagyomány és értelmezés* (Budapest 2005) munkáját.

Ezek a hiányosságok vezettek arra, hogy 2010 áprilisában a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán egy kis műhelykonferenciát hívjak össze „Angyalok a Szentírástól a bibliodrámáig” munkacím-mel. Jelen kötet e szimpózium magvetéséből szökkent szárba. Szerkesztőtársaimmal – akiknek fáradságos munkáját a kötet létrehozásában ezúttal is tisztelettel köszönöm – összeválogattuk a tematikusan egybeillő, főképp a zsidó-keresztény ókorral foglalkozó előadásokat, majd további kollégákat kértünk fel, hogy egészen a középkori keresztény teológia nagy összegző mesteréig, Szent Tamásig futtatva ki érdeklődésünk horizontját, végre egy átfogó és korszerű angelológiai kötettel léphessünk az érdeklődő hazai közönség elé. Reméljük, fáradozásunkat hálásan fogadják az Olvasók, s reméljük azt is, kezdeményezésünk hatással lesz a teológia és a vallástudomány egyéb, szisztematikus aspektusainak magyarországi művelőire is, így az általunk kínált eszmetörténeti alapok után talán egy rendszeres, teoretikus angyaltani kötet is a könyvesboltok polcaira kerülhet hamarosan.

Budapesten,
2011. szeptemberében,
Szent Mihály arkangyal ünnepén:

Xeravits Géza